

Warszawa, dnia 03 grudnia 2018 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW**

DD3.056.35.2018

Pan

Przedstawiciel Stowarzyszenia
Ogólnopolski Ruch Emerytów
i Rencistów „EmiR”
os. Jagiellońskie 26/22
62-200 Gniezno

W związku z otrzymaniem z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 31 sierpnia 2018 r. wystąpienia z dnia 22 sierpnia 2018 r. skierowanego do Pana Mateusza Morawieckiego Prezesa Rady Ministrów w sprawie dotyczącej podwyższenia kwoty wolnej od podatku dla emerytów, rencistów oraz opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych do kwoty 30 100 zł, uprzejmie informuję.

Z uwagi na fakt, iż w swoim wystąpieniu zgłosił Pan postulat podwyższenia kwoty wolnej od podatku dochodowego od osób fizycznych, wystąpienie to zostało zakwalifikowane jako petycja w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870). Przedmiotem petycji może być bowiem żądanie, w szczególności zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji (art. 2 ust. 3 ustawy o petycjach).

W związku z powyższym wyjaśniam, co następuje.

Na wstępie należy wyjaśnić, iż pojawiające się często w mediach stanowisko, że posłowie i senatorowie korzystają z wyższej kwoty wolnej niż inni podatnicy nie znajduje potwierdzenia w przepisach powszechnie obowiązującego prawa.

Pragnę zauważyć, że na podstawie art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2018 r. poz. 1799), posłowi i senatorowi przysługują środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z wydatkami poniesionymi w związku z wykonywaniem mandatu na terenie kraju, w zryczałtowanej wysokości 25% uposażenia miesięcznego (dieta parlamentarna). Dieta ta obecnie wynosi 2 473 zł.

Przepis art. 42 ust. 2 tej ustawy stanowi, że dieta parlamentarna jest wolna od podatku dochodowego od osób fizycznych w granicach określonych w odrębnych przepisach dla diet otrzymywanych z tytułu pełnienia obowiązków obywatelskich i nie może być zajęta w drodze egzekucji.

Przechodząc na grunt przepisów podatkowych, należy wskazać, że ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, ze zm.), zwana

dalej „ustawą PIT”, w art. 21 ust. 1 pkt 17 stanowi, że wolne od podatku są diety oraz zwrot kosztów, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich – do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty 3 000 zł¹⁾.

Przepis ten zatem określa miesięczny limit zwolnienia dla diet, w tym parlamentarnych, do wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 3 000 zł. Biorąc pod uwagę wysokość miesięcznej diety parlamentarnej 2 473 zł, począwszy od 2018 r. dieta ta jest w całości zwolniona od podatku.

Przywołane wyżej zwolnienie od podatku obejmuje zatem diety oraz kwoty stanowiące zwrot kosztów wszystkich osób wykonujących obowiązki społeczne i obywatelskie, dotyczy więc nie tylko świadczeń z tego tytułu otrzymywanych przez parlamentarzystów, ale również np. ławników czy radnych.

W świetle powyższego podstawę prawną do wypłaty parlamentarzystom diety, jej wysokość, a także jej zwolnienie od podatku określają przepisy ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Z kolei ustawa PIT wyznacza miesięczny limit zwolnienia dotyczący diet, w tym parlamentarnych, oraz zwrotu kosztów otrzymywanych przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich.

Stąd też nie powinno się utożsamiać tzw. kwoty wolnej od podatku²⁾ przysługującej podatnikom podatku dochodowego od osób fizycznych, którzy opodatkowują swoje dochody według skali podatkowej z przychodem zwolnionym od podatku na podstawie ustawy.

Ustawa PIT zawiera katalog zwolnień przedmiotowych obejmujący ponad 130 różnych rodzajów przychodów zwolnionych od podatku. Wiele z wymienionych tam przychodów ma charakter rodzinny, socjalny czy odszkodowawczy i uwzględnia sytuację osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, rodzinnej, zdrowotnej, materialnej, a do tej grupy podatników należy duża część emerytów i rencistów. Przykładowo zwolnieniem od podatku objęte są odszkodowania osobowe, majątkowe, świadczenia rodzinne, zasiłki pogrzebowe, świadczenia z pomocy społecznej, renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin na podstawie odrębnych przepisów, dodatki mieszkaniowe i ryczałt na zakup opału, zapomogi losowe, świadczenie wychowawcze (500+). Przychody zwolnione od podatku, wymienione w ustawie podatkowej, nie są wliczane do podstawy opodatkowania, w przeciwieństwie do dochodów podlegających opodatkowaniu, z których faktycznie opodatkowuje się kwotę stanowiącą nadwyżkę ponad kwotę wolną od podatku. Z tego też względu przyjęcie toku rozumowania utożsamiającego kwotę wolną od podatku ze świadczeniem zwolnionym od podatku powodowałoby, że w każdym przypadku otrzymywania przez podatnika przychodu zwolnionego od podatku np. świadczenia wychowawczego 500+ na dwoje dzieci (1 000 zł miesięcznie), jego kwota wolna nie wynosi np. 3 089 zł, tylko 15 089 zł (3 089 zł + 12 000 zł).

Zatem teza o korzystaniu przez posłów i senatorów z innej, wielokrotnie wyższej kwoty wolnej od przysługującej innymi podatnikom, jest fałszywa.

Ponieważ postuluje Pan w petycji zwiększenie kwoty wolnej dla emerytów, rencistów oraz opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, należy zauważyć, iż przepisy ustawy PIT w sposób szczególny traktują osoby niepełnosprawne oraz osoby, na których utrzymaniu pozostają takie osoby. Od lat obowiązuje bowiem ulga rehabilitacyjna, która umożliwia tym osobom odliczenie od dochodu wydatków (15 różnych rodzajów) poniesionych na cele

¹⁾ od 2018 r. podwyższono limit tego zwolnienia z 2 280 zł do 3 000 zł miesięcznie.

²⁾ obecnie degresywna kwota wolna od 8 000 zł do 0 zł, maleje wraz ze wzrostem podstawy obliczenia podatku.

rehabilitacyjne oraz wydatków związanych z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych, z których większość nie jest limitowana. Ulgą objęte są wydatki poniesione na rehabilitację osób niepełnosprawnych, niezależnie od ich wieku, jednak wśród osób z orzeczoną niepełnosprawnością spore grono stanowią osoby starsze. Jeżeli osoby te, bądź podatnicy, na których utrzymaniu pozostają niepełnosprawne starsze osoby ponoszą wydatki na cele rehabilitacyjne, to mogą skorzystać z dedykowanej im ulgi.

Przedstawiona propozycja dotycząca podwyższenia kwoty wolnej dla emerytów i rencistów oraz opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych budzi wątpliwości także z tego powodu, że słowo emerytura nie zawsze jest synonimem niskiego świadczenia. Należy wskazać, iż w 2016 r. ponad 250 tys. osób pobierało z ZUS emeryturę w wysokości powyżej 4 000 zł miesięcznie. Z punktu widzenia sprawiedliwości społecznej objęcie emerytur i rent, w tym wysokich świadczeń tak wysoką kwotą wolną od podatku budzi wątpliwości, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że inne grupy podatników np. pracownicy (w tym otrzymujący minimalne wynagrodzenie – 2 100 zł miesięcznie) czy bezrobotni na zasiłku³⁾ opodatkowywaliby swoje dochody przy zastosowaniu kwoty wolnej przysługującej według obecnych zasad.

Proponowane rozwiązanie polegające na stosowaniu znacznie wyższej kwoty wolnej od podatku do emerytur, rent oraz świadczeń otrzymywanych przez opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, a zatem uprzywilejowanie grupy podatników względem innych, stanowiłoby naruszenie zasad równości i sprawiedliwości społecznej.

Przez ostatnie dwa lata wprowadzano rozwiązania, w tym w podatku dochodowym od osób fizycznych, mające na celu poprawę sytuacji materialnej podatników o najniższych dochodach. Przykładem jest wprowadzenie zróżnicowanej kwoty wolnej od podatku w zależności do poziomu dochodu uzyskanego przez podatnika. Po wielu latach utrzymywania kwoty wolnej od podatku na tym samym poziomie (3 089 zł dla wszystkich podatników), podwyższono tę kwotę dla najniżej uposażonych podatników. Stąd też podatnicy, którzy w 2017 r. uzyskali dochód (podstawę opodatkowania) nie przekraczający 6 600 zł, w ogóle nie zapłacili podatku. Niższy niż w latach poprzednich podatek zapłacili ci, których podstawa opodatkowania mieściła się w granicach od 6 600 zł do 11 000 zł. Kwotę wolną na tym samym co w 2016 r. poziomie zastosowali w rozliczeniu podatnicy, których podstawa opodatkowania przekroczyła 11 000 zł lecz nie przewyższyła 85 528 zł. Niższa kwota wolna niż w latach poprzednich przysługiwała natomiast podatnikom, których podstawa opodatkowania mieściła się w granicach 85 528 zł – 127 000 zł. Z kolei podatnicy, których dochody przekroczyły w 2017 r. 127 000 zł w ogóle nie zastosowali kwoty wolnej.

Rok 2018 r. przyniósł w tym zakresie dalsze, korzystne zmiany. Rozszerzono krąg podatników, którzy nie zapłacą podatku, poprzez podwyższenie kwoty wolnej z 6 600 zł do 8 000 zł. W rozliczeniu rocznym niższy niż w 2017 r. podatek zapłacą podatnicy, których podstawa opodatkowania będzie mieścić się w przedziale pomiędzy 8 000 zł a 13 000 zł. Nie ulegnie natomiast zmianie dotychczasowa kwota wolna dla podatników, których podstawa opodatkowania przekroczy 13 000 zł a nie przewyższy 85 528 zł. Dla dochodów przekraczających 85 528 zł, zasady ustalania kwoty wolnej pozostają takie, jak w 2017 r.

Powyższe rozwiązanie nie tworzy zamkniętej kategorii podatników identyfikowanych poprzez źródło przychodu (np. emeryci i renciści, pracownicy, zleceniobiorcy). Natomiast poprzez poziom uzyskanego dochodu (niezależnie do źródła, z którego ten dochód powstał) wyznacza

³⁾ przykładowo zasiłek podstawowy od 1 czerwca 2018 r. wynosi – 847,80 zł miesięcznie (przez pierwsze 3 miesiące), 665,70 zł miesięcznie (przez następne miesiące).

sposób ustalenia wysokości kwoty wolnej od podatku, w taki sposób, aby podatek był proporcjonalny w stosunku do możliwości płatniczych podatników. Pozwala to na bardziej sprawiedliwe rozłożenie ciężarów podatkowych. Kierunek przyjętych zmian w zakresie kwoty wolnej od podatku respektuje konstytucyjną zasadę równości i sprawiedliwości społecznej.

Z powyższych względów obecnie nie toczą się prace, których celem byłoby wprowadzenie podwyższonej kwoty wolnej dla emerytur, rent i świadczeń otrzymywanych przez opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych.

Z upoważnienia Ministra Finansów,

Beata Karbownik
Zastępca Dyrektora
Departamentu Podatków
Dochodowych

W związku z rozpoczęciem stosowania z dniem 25 maja 2018 r. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE. L. 2016.119.1 z 04.05.2016 r.), dalej RODO uprzejmie informujemy:

1. *Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Finansów z siedzibą w Warszawie 00-916, ul. Świętokrzyska 12.*
2. *Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych możliwy jest pod adresem – IOD@mf.gov.pl*
3. *Pani/Pana dane przetwarzane są w celu realizacji ustawowych zadań Administratora, na podstawie przepisów prawa, w szczególności: art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej.*
4. *W związku z przetwarzaniem danych w celach wskazanych w pkt 3, Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępniane innym odbiorcom lub kategoriom odbiorców danych osobowych. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być podmioty uprawnione do odbioru Pani/Pana danych, w tym państwa trzecie, nienależące do UE, w uzasadnionych przypadkach i na podstawie odpowiednich przepisów prawa.*
5. *Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania, lecz nie krócej niż okres wskazany w przepisach o archiwizacji.*
6. *W związku z przetwarzaniem przez Administratora Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo do:*
 - ✓ *dostępu do treści danych, na podstawie art. 15 RODO z zastrzeżeniem, że udostępniane dane osobowe nie mogą ujawniać informacji niejawnych, ani naruszać tajemnic prawnie chronionych, do których zachowania zobowiązany jest Administrator oraz z zastrzeżeniem art. 5 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych;*
 - ✓ *sprostowania danych, na podstawie art. 16 RODO;*
 - ✓ *ograniczenia przetwarzania danych, na podstawie art. 18 RODO.*
7. *Podanie danych osobowych jest obligatoryjne na mocy przepisów prawa.*
8. *W przypadku uznania, iż przetwarzanie przez Administratora Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy prawa, przysługuje Pani/Panu prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.*

9. *Przetwarzanie Pani/Pana danych może odbywać się w sposób zautomatyzowany, co może wiązać się ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji, w tym z profilowaniem, które wykonywane jest przez Administratora na mocy obowiązujących przepisów prawa. Dotyczy to poniższych przypadków:*

- ✓ dokonywania oceny ryzyka naruszenia prawa, gdzie ocena ta dokonywana jest na podstawie danych zadeklarowanych w złożonych dokumentach, w oparciu o ustalone kryteria.*
- ✓ dokonywania oceny ryzyka naruszenia prawa, gdzie ocena ta dokonywana jest na podstawie danych pozyskiwanych z dostępnych publicznie rejestrów oraz portali społecznościowych, w oparciu o ustalone kryteria.*

Konsekwencją dokonanej oceny, w powyższych przypadkach, jest automatyczne zakwalifikowanie do grupy ryzyka, gdzie kwalifikacja do grupy nieakceptowalnego ryzyka może skutkować zmianą relacji i podjęciem dodatkowych czynności przewidzianych prawem.

